

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobkyně: a) O. M., narozená X,
b) nezl. K. M., narozená X,
zastoupená zákonnou zástupkyní žalobkyní a),
obě státní příslušnice X,
obě bytem X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2018, č. j. OAM-428/ZA-ZA11-K02-2018,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhají zrušení shora

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

uvedeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl tak, že se žalobkyním mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Žalobkyně v žalobě nejprve obecně namítají, že žalovaný porušil § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jakož i § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť v případě nuceného vycestování žalobkyň by došlo k porušení čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání [publ. pod č. 143/1988 Sb. (dále jen „Úmluva proti mučení“) a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod [publ. pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“)]. Žalobkyně namítají, že ani v místě jejich posledního bydliště v Z. oblasti U. není tamní situace pod dostatečným dohledem bezpečnostních složek, aby se dalo hovořit o bezpečnosti a faktické vymahatelnosti práva. Žalobkyně patří do skupiny zvláště ohrožených osob se zvláštními potřebami, ze strany žalovaného se jim však nedostalo citlivějšího přístupu. Žalobkyně nadto k otázce, zda může být existence soukromého života a stupeň integrace do české společnosti důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, odkazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35, ze kterého podle žalobkyň plyne kladná odpověď. Žalobkyně a) v té souvislosti argumentuje tím, že v České republice žije se svým manželem a dcerou [žalobkyní b)] již od roku 2012, a to ve společné domácnosti u tchýně, která získala české občanství. Žalobkyně tak mají na území České republiky všechny rodinné příslušníky, žijí zde dlouho a cítí se tu doma. Žalobkyně a) má obavy z pronásledovatelů, kteří jim v minulosti vyhrožovali, i proto si nedovede představit, že by se měla vrátit do vlasti. Žalobkyně dále odkazují na vyjádření tajemnice Vysokého komisaře OSN pro lidská práva k situaci na U. ze dne 3. 7. 2018, na jehož základě žalobkyně dovozují, že by jim po návratu do vlasti hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Jelikož žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti (neprovedl potřebné důkazy), nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a napadené rozhodnutí nelze považovat za přesvědčivé.
3. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že postupoval v souladu se správním řádem i zákonem o azylu, opatřil si úplné podklady pro vydání rozhodnutí a zjistil dostatečně stav věci. Žalovaný zdůraznil, že se jedná o v pořadí druhou žádost žalobkyň o mezinárodní ochranu, předcházejícím rozhodnutím žalobkyním nebyla udělena mezinárodní ochrana a žalobkyně tehdy neuspěly ani před správními soudy. Důvody pro podání opakované žádosti byly dle tvrzení žalobkyň a) přetrvávající obavy z výhrůžek vyděračů na U., absence zázemí ve vlasti, starost o tchýni a nadto snaha o legalizaci pobytu v České republice. Ze všech tvrzení žalobkyň žalovaný při hodnocení jejich případu vycházel, pro stručnost žalovaný odkázal zejména na strany 6 – 9 napadeného rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je podle žalovaného zákonné a žalobkyně ve správním řízení nebyly zkráceny na svých právech, žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.
4. Úvodem soud poukazuje na to, že řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany manžela žalobkyň a) již také bylo pravomocně skončeno, a to rozhodnutím žalovaného z téhož dne 1. 11. 2018, č. j. OAM-433/ZA-ZA11-K02-2018, jímž mu žalovaný neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. Soudu je pak ze své činnosti známo, že manžel žalobkyň a) podal proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobu, o které bylo soudem rozhodnuto, a to rozsudkem zdejšího soudu ze dne 30. 4. 2020 č. j. 45 Az 25/2018-30, tak, že se žaloba jako nedůvodná zamítá.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

5. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobami k tomu oprávněnými a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud proto přistoupil k věcnému projednání žaloby. Soud věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky stanovené v § 51 odst. 1 s. ř. s.
6. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož žádosti o mezinárodní ochranu byly v této věci podány dne 18. 5. 2018, dopadá na toto řízení, včetně přezkumného řízení soudního, procedurální směrnice a ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně a) a žalobkyně b) prostřednictvím své zákonné zástupkyně (matky) podaly dne 18. 5. 2018 v pořadí druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 23. 5. 2018 poskytla žalobkyně a) údaje k jejich žádostem. Naposledy žily ve městě Ch. v Z. oblasti U., žalobkyně a) je vdaná (její manžel je také žadatelem o mezinárodní ochranu) a má vedle dcery také zletilého syna, který se nachází na K. Do České republiky vycestovaly v září 2012 na turistické vízum, od té doby žijí zde u tchýně. Požádaly sice po příjezdu o mezinárodní ochranu, protože jim na U. vyhrožovali, ale rozhodnutí bylo negativní. Protože manžel tchýně nedávno zemřel, bojí se ji tu nechat samotnou. Obávají se také lidí, kteří jim kdysi vyhrožovali, nadále se na ně ptají. Ve vlasti nemají kde bydlet a nikoho tam nemají. Žalobkyně b) zde chodí do školy a mluví česky, má tu kamarády.
8. Při pohovoru téhož dne 23. 5. 2018 žalobkyně a) rozvedla, že důvodem jejich předchozí žádosti bylo, že jim na U. tehdy vyhrožovali mafiáni, dokonce ji zbili. Chtěli po nich peníze, protože manželovi žalobkyně a) udělali falešné vízum. Ví od známých asi rok, že se na ně ptali, a že říkali, že kdyby se vrátili, něco jim udělají. Žalobkyně a) se obává, že by po návratu po nich opět vyžadovali peníze. Před odjezdem z vlasti se žalobkyně a) obrátila na policii, ta ale případ uzavřela s tím, že se nic nestalo. Takový výsledek podle žalobkyně a) odráží vlivnost rodičů vyděračů, mohli si ve městě dělat, co chtěli. Ačkoli se proti postupu policie žalobkyně a) bránila stížností, řešení se nedočkala. Třebaže by podle žalobkyně a) problémy vyřešily i přestěhováním v rámci U., vycestovaly s dcerou do České republiky. Měly povolený pobyt v České republice do 27. 5. 2018, byla jim však uložena povinnost opustit Českou republiku do 12. 1. 2018. V roce 2018 vycestovaly jednou na Slovensko a tentýž den se vrátily do České republiky, aby si pobyt zde prodloužily o 3 měsíce. V České republice žijí u tchýně, ta je českou občankou, pracuje, její zdravotní stav je dobrý, před měsícem jí však zemřel manžel, tak je na tom psychicky špatně. Žalobkyně a) i její manžel

v České republice pracovali, měli slušné výplaty a našetřili si. Žalobkyně b) chodí do čtvrté třídy, mluví česky a rozumí rusky i u., má zde kroužky i kamarády. Teoreticky by si mohli na U. vytvořit zázemí, i když tam teď nic nemají, ale bylo by těžké najít práci, nikdo by jim nepomohl; vrátit se nechťejí. V místě jejich posledního bydliště se nevalčí, je tam dobrá bezpečnostní situace, podrobnosti však žalobkyně a) nesleduje.

9. Ze správního spisu dále vyplývá, že žalovaný shromáždil jako podklad pro vydání rozhodnutí podstatný obsah spisu ve věci první žádosti žalobkyň o mezinárodní ochranu, protokol o pohovoru manžela žalobkyně a) ze dne 24. 5. 2018, a dále pro posouzení situace v zemi původu žalobkyň podklady: Informace MZV ČR ze dne 12. 6. 2018, U.: Sociálně ekonomická situace na U., dotace...; Informace OAMP ze dne 14. 9. 2018, U.: Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby; Zpráva Freedom House, Svoboda ve světě 2018 – U., z ledna 2018; Zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018, U.: Zpráva o dodržování lidských práv v roce 2017; Informace MZV ČR ze dne 25. 7. 2016, U.: Možnost podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci; Informace MZV ČR ze dne 11. 5. 2017, U.: Normativní náklady na bydlení, životní a existenční minimum v roce 2017, výše starobního důchodu v roce 2017; Informace MZV ČR ze dne 16. 5. 2018, U.: Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Dne 18. 10. 2018 žalobkyně a) uvedla, že se s obsahem uvedených podkladů nechce seznámit ani se k nim vyjádřit, nechťela nic doplnit.
10. Napadené rozhodnutí, jehož výrok je rekapitulován v bodě 1 tohoto rozsudku, bylo vydáno dne 1. 11. 2018 a žalobkyně a) si jej osobně převzala dne 19. 11. 2018. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůraznil, že žalobkyně uváděly stejné důvody podání žádosti jako v předcházejícím řízení s výjimkou úmrtí tchána žalobkyně a) a z toho plynoucích důsledků pro její tchýni, odkázal proto též na odůvodnění rozhodnutí již ze dne 15. 5. 2013, č. j. OAM-274/ZA-ZA06-K01-2012. K přetrvávajícím obavám žalobkyň ze soukromých osob v Ch. žalovaný uvedl, že se tímto tvrzením žalobkyně snažily posílit svůj azylový příběh. Z výpovědi žalobkyně a) totiž vyplynulo, že se na ně pronásledovatelé ptali naposledy minulý rok, tyto osoby nevěděly, kde se žalobkyně nachází, a od roku 2012 s žalobkyněmi nepřišly do kontaktu. Podle žalovaného uvedené vypovídá o nízké intenzitě až nezájmu těchto osob o rodinu žalobkyň. Tvrzení žalobkyně a) pokládal žalovaný za spekulativní a vágní, nadto v rozporu s výpovědí v předcházejícím řízení. Žalovaný neshledal žádné indicie o odůvodněnosti strachu žalobkyň z pronásledování v budoucnosti, nelze proto hovořit o obavě z pronásledování ve smyslu zákona o azylu. K absenci zázemí na U. žalovaný podotkl, že to je azylově irrelevantní, žalovaný u žalobkyně a) neshledal žádný důvod, který by jí bránil integrovat se na u. pracovní trh. Žalovaný popsal ekonomickou situaci na U. s tím, že je možné čerpat různé formy sociální podpory, v neposlední řadě se žalobkyním dostává podpory od manžela žalobkyně a). Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně mohly předvídat, že za určitých okolností budou muset vycestovat z České republiky. Žalobkyně b) bude moci pokračovat v základním školním vzdělání na U., což jí nebude činit nepřekonatelné obtíže, jelikož rozumí rusky i u. Ani smrt tchána žalobkyně a) není azylově relevantní, nad rámec odůvodnění žalovaný uvedl, že by zde tchýně žalobkyně a) nezůstala sama, neboť má mnoho přátel a známých. Ani zhoršená bezpečnostní situace na U. podle žalovaného není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť Z. oblast U. je pod kontrolou u.

ústřední vlády a bezpečnostní situace tam je stabilní. Žalovaný pokládá žádost žalobkyň za zcela účelovou, jelikož ji podaly společně s manželem žalobkyně a) v poslední den, kdy měl povinnost vycestovat z České republiky. Nemožnost zajistit si jiným způsobem dočasné legální setrvání na území České republiky pak žalovaný vyhodnotil jako pravý důvod podání žádosti, k tomu však toto řízení neslouží.

Posouzení žaloby soudem

11. Žalobkyně v žalobě nejprve namítají, že žalovaný porušil § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, jakož i § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť v případě jejich nuceného vycestování by došlo k porušení čl. 3 Úmluvy proti mučení a čl. 8 Úmluvy, a tím k porušení mezinárodních závazků České republiky.
12. Žalobkyně toliko obecně namítaly porušení uvedených ustanovení a článků právních předpisů (které nadto citovaly nebo parafrázovaly), čímž sice velmi obecně naznačily možný nedostatek napadeného rozhodnutí, neuvedly ovšem konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírají, nerozporovaly žádný z podkladů pro vydání rozhodnutí a zároveň nepředložily ani podklady jiné. Vzhledem k uvedenému je soud proto nucen konstatovat, že se obecnými tvrzeními žalobkyň samostatně nezabýval. Tato tvrzení totiž nejsou žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť podle ustálené judikatury jím je konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nadto nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným popisem, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Není na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobkyň a dohledával ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78).
13. Žalobkyně namítají, že ani v místě jejich posledního bydliště v Z. oblasti U. není tamní situace pod dostatečným dohledem bezpečnostních složek, aby se dalo hovořit o bezpečnosti a faktické vymahatelnosti práva. Funkce tamních správních orgánů je značně oslabena skutečnými konflikty, tedy komplikovanou bezpečnostní situací i nacionalistickými tendencemi. Žalobkyně dále odkazují na vyjádření Kate Gilmore, tajemnice Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, k situaci na U. ze dne 3. 7. 2018, ze kterého vyplývá její velké znepokojení nad dodržováním lidských práv zejména v souvislosti s válkou na K. Na jeho základě žalobkyně dovozují, že by jim po návratu do vlasti hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
14. V napadeném rozhodnutí (viz stranu 13 – 16) žalovaný posoudil, zda žalobkyním v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, nebezpečí mučení či nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání, i zda jim nehrozí vážné hrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na základě zpráv o zemi původu vždy dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňují zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

15. Námitce, že žalobkyním hrozí nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu [či spíše ve smyslu písm. c) citovaného ustanovení], soud nepřisvědčil. Pokud totiž území U. není ve stavu „totálního konfliktu“ (tedy konfliktu, který zahrnuje celé území a vyznačuje se vysokou intenzitou ohrožení pro všechny civilisty nacházející se v daném teritoriu), je pro přiznání doplňkové ochrany zapotřebí prokázat určitou míru specifického dotčení, vyplývajícího z osobních charakteristik a situace žadatele, přičemž tato míra individualizace musí být tím větší, čím nižší je rozsah a intenzita probíhajícího konfliktu (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 7. 2016, č. j. 49 Az 30/2015-32, a tam citovaný rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 17. 2. 2009, sp. zn. C-465/07).
16. Soud tak dospěl k závěru, že žalobkyním vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu [potažmo písm. d), jak žalobkyně namítají] nehrozí. Ze zpráv shromážděných žalovaným i z veřejně dostupných informací je nepochybné, že se U. ve stavu „totálního konfliktu“ nenachází. K ozbrojeným střetům vyznačujícím se značným rizikem pro civilní obyvatelstvo dochází pouze na menší části území U. (D. a L. oblast). Situace ve zbytku země je dle dostupných informací bezpečná. Jelikož se U. nenachází ve stavu totálního konfliktu, musely by žalobkyně prokázat, že jsou probíhajícím konfliktem „specificky dotčeny“ – tedy, že hrozí ohrožení jejich života či důstojnosti ve větší míře, než ostatním obyvatelům dotčené oblasti. Žalobkyně přitom pochází a jejich poslední bydliště se nacházelo v Z. oblasti, kde konflikt vůbec neprobíhá, což potvrdila dokonce sama žalobkyně a) i její manžel. Žalobkyně a) v průběhu řízení neuvedla žádné důvody, pro které by žalovaný měl s ohledem na bezpečnostní situaci v její zemi původu udělit žalobkyním doplňkovou ochranu, žalovaný proto nepochybil, pokud dospěl k závěru, že žalobkyním vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nehrozí.
17. Žalobkyně dále namítají, že patří do skupiny zvlášť ohrožených osob se zvláštními potřebami (jsou zranitelné osoby). Žalobkyně rozvádí, kde se tyto pojmy v právní úpravě objevují, a že do této kategorie náleží (v souvislosti s oběťmi trestných činů), jak vyplývá z výpovědi žalobkyně a) i napadeného rozhodnutí. Žalovanému vytkly, že se jim však z jeho strany v řízení nedostalo citlivějšího přístupu, jak vyžadovala povaha věci.
18. Ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu přináší demonstrativní výčet těch osob, které lze považovat za zranitelné. Jsou jimi zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.
19. Z podkladů řízení o udělení mezinárodní ochrany lze sestavit poměrně podrobný obraz o aktuálním stavu cizince a jeho osobních problémech, na jeho základě by žalovaný zpravidla měl být schopen odborně posoudit zranitelnost osoby žádající o udělení mezinárodní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2015, č. j. 1 Azs 123/2015-47, který se na rozdíl od posuzované věci týkal nepovolení vstupu na území České republiky). Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017-27 (který se na rozdíl od posuzované věci týkal zajištění cizince), poznamenal, že pokud pro to nevyplnou před správním orgánem důvody, není třeba otázku zranitelnosti výslovně rozebírat. Nejvyšším správním soudem vyslovené závěry lze vztáhnout i na nyní projednávanou věc s ohledem na unijní právní základ úpravy stanovící podmínky pro posouzení zranitelnosti osob.

20. Soud souhlasí s (v odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyjádřeným) posouzením žalovaného, že žalobkyně pod definici zranitelné osoby nespadá. Není jí ani nezletilá žalobkyně b), neboť není nezletilou osobou bez doprovodu rodičů (zákonných zástupců). Soud pro úplnost dodává, že nelze z ničeho usoudit, jaké byly v žalobě tvrzené speciální potřeby žalobkyň, jelikož tyto ony samy nijak nespecifikovaly a ani v průběhu správního řízení nevyšly najevo. Stejně tak žalobkyně konkrétně nenamítají, v jakém ohledu měl být přístup žalovaného ve vztahu k nim citlivější (samy nepoukazují na žádnou situaci, ve které by žalovaný nebyl např. dostatečně vnímavý, soucitný či uctivý). Soud doplňuje, že pohovor s žalobkyní b) ostatně žalovaný neprovedl v souladu s § 23 odst. 2 písm. c) zákona o azylu právě se záměrem žalobkyni b) ochránit s ohledem na její věk a rozumovou vyspělost (zranitelnost dítěte), přičemž na jeho provedení žalobkyně a) netrvala.
21. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně svou žalobní námitku stran jejich zranitelnosti nijak neupřesnily, především pokud jde o tu zmíněnou skutečnost, že se staly oběťmi trestných činů, a že při její formulaci bylo užito slov *syn* a nikoli *dcera* pro označení žalobkyně b), má soud za to, že jde o (patrně z jiné věci převzatou) argumentaci, která však na daný případ žalobkyň nedopadá. Tento žalobní bod je nedůvodný.
22. Žalobkyně dále k otázce, zda může být existence soukromého života a stupeň integrace do české společnosti důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, odkazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35, ze kterého podle žalobkyň plyne kladná odpověď. Žalobkyně a) v té souvislosti argumentuje tím, že v České republice žije se svým manželem a dcerou [žalobkyní b)] již od roku 2012, a to ve společné domácnosti u tchýně, která získala české občanství. Žalobkyně tak mají na území České republiky všechny rodinné příslušníky, žijí zde dlouho a cítí se tu doma. Žalobkyně a) má obavy z pronásledovatelů, kteří jim v minulosti vyhrožovali, i proto si nedovede představit, že by se měly vrátit do vlasti.
23. Pokud jde o posouzení žádosti žalobkyň z hlediska doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu k námitce, že vycestováním žalobkyň by bylo nepřiměřeně zasaženo do jejich práva na soukromý a rodinný život zakotvený v čl. 8 Úmluvy, uvádí soud následující.
24. Nejvyšší správní soud se předestřenou otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu zabýval opakovaně – o tom svědčí již jen počet rozhodnutí z období let 2009 – 2011, o která se opřel žalovaný v napadeném rozhodnutí s tím, že rodinné vazby cizince v České republice nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Její zodpovězení nicméně doznalo v judikatuře změn, jak správně poukázaly žalobkyně odkazem na (novější) rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35. V tomto Nejvyšší správní soud upozornil zejména na svůj rozsudek již ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28 (jímž došlo k dalšímu rozšíření toho, co je možno chápat jako možné porušení čl. 8 Úmluvy odůvodňující udělení doplňkové ochrany), přičemž uzavřel, že ve věci stěžovatelky, která žila v České republice s manželem a dítětem, bude na žalovaném, aby se v novém rozhodnutí vypořádal s otázkou, zda tvrzení stěžovatelky stran délky pobytu v České republice, integrace do české společnosti, manželství a podnikání nepředstavují skutečnosti relevantní pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Překonáný pohled žalovaného zaujatý v napadeném rozhodnutí co do irelevantnosti rodinného života cizince (žalobkyň) v České republice, je tak nutno

odmítnout. Bylo tak na žalovaném, aby se vazbami žalobkyň v České republice zabýval. Tak však žalovaný, navzdory svému výše uvedenému právnímu názoru, učinil.

25. V napadeném rozhodnutí (viz stranu 15 – 16 a též 8 – 9) žalovaný dospěl k závěru, že neudělením jakékoli formy mezinárodní ochrany žalobkyním není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky v oblasti ochrany rodiny a práva na soukromý a rodinný život, byť zde žije tchýně žalobkyně a), která má české občanství a s níž sdílí domácnost. Žalovaný shledal, že Česká republika není jedinou zemí, kde rodina žalobkyň může vést rodinný a soukromý život, s tchýní žalobkyně a) se budou moci navštěvovat. Žalovaný zohlednil, že tchýně žalobkyně a) není na rodině žalobkyň finančně závislá, pracuje a její zdravotní stav není komplikovaný. Od smrti tchána žalobkyně a) uplynulo více než 6 měsíců, nadto tchýně je obklopena kamarády a známými. Ačkoli žalobkyně pobývaly v České republice již od roku 2012, nepodařilo se jim legalizovat si pobyt, musely tak počítat s možností nuceného vycestování a mohly být připraveny. Využití institutu mezinárodní ochrany není primárně určeno k legalizaci pobytu.
26. Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince hraje roli jeho skutkový příběh co do existence takových rodinných či osobních vazeb, že by již nutnost pouhého vycestování z území České republiky mohla být považována za nepřiměřený zásah do jeho života. Žalobkyně v průběhu správního řízení konkrétně uvedly, jak by jejich případné vycestování zasáhlo do jejich soukromého a rodinného života, tyto skutečnosti částečně tvrdily i v žalobě. Nadto uvedly, jak by bylo zasaženo do života tchýně žalobkyně a). Žalovaný proto věnoval svou pozornost také právě tomuto posouzení, přičemž proti těmto závěrům žalovaného žalobkyně ničeho nenamítaly, nezpochybňovaly zejména, že je tchýně žalobkyně a) finančně a v péči o sebe zcela nezávislá ani závěr o jejím zdravotním stavu. Žalovaný přihlédl též k délce pobytu žalobkyň na území České republiky, k možnosti dalšího vzdělávání žalobkyně b) ve vlasti a její znalosti jazyků, jakož i jejím přáním zde zůstat.
27. Právo na mezinárodní ochranu v sobě nicméně nezahrnuje právo žalobce vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám. Soud přisvědčuje žalovanému, že snaha žalobkyň o legalizaci pobytu na území České republiky není azylově relevantním důvodem, neboť k tomu institut mezinárodní ochrany skutečně primárně neslouží. K získání pobytového oprávnění je třeba využít prostředky podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, čehož si byla žalobkyně a) ostatně vědoma, jak vyplývá z její výpovědi i kroků předcházejících podání jejich žádosti o mezinárodní ochranu.
28. Podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Azs 7/2011-67). Výjimečné okolnosti nebyly v případě žalobkyň prokázány. Žalobní bod proto není důvodný.
29. Konečně žalobkyně a) namítá, že má obavy z pronásledovatelů, kteří jim v minulosti vyhrožovali, i proto si nedovede představit, že by se měly vrátit do vlasti.
30. V napadeném rozhodnutí (viz stranu 6 – 8 a dále 13 – 14) žalovaný k přetrvávajícím obavám žalobkyně a) ze soukromých osob v Ch. uvedl, že tento důvod podání žádosti žalobkyně a) uváděla již v předcházejícím řízení, odkázal proto na odůvodnění rozhodnutí ze dne 15. 5. 2013, č. j. OAM-274/ZA-ZA06-K01-2012, kde se s těmito tvrzeními žalobkyně a) již dostatečně vypořádal. Žalovaný měl za to, že se tímto zopakovaným

tvrzením žalobkyně snažily posílit svůj azylový příběh. Tvrzení žalobkyně a) v tomto ohledu žalovaný nadto pokládal za spekulativní a vágní, v rozporu s její výpovědí v předcházejícím řízení.

31. Vzhledem k obecné formulaci tvrzení žalobkyň soud nemá k závěrům žalovaného co dodat. Jelikož žalobkyně svou žalobní argumentaci nikterak nerozvedly, nemohl se jí soud blíže zaobírat (neboť soud nemůže nahrazovat procesní aktivitu žalobkyň). Soud tak pokládá na tomto místě toliko za příhodné poukázat, že otázce, zda-li (by) byly u. státní orgány schopny a ochotny proti jednání soukromých osob (vyděračů) směřujícímu proti rodině žalobkyň poskytnout účinnou ochranu, se již zdejší soud věnoval v rozsudku ze dne 29. 6. 2015, č. j. 49 Az 37/2013-61, v žalobě žalobkyň a manžela žalobkyně a) proti rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 5. 2013, č. j. OAM-273/ZA-ZA06-K01-2012 a č. j. OAM-274/ZA-ZA06-K01-2012. Tehdy žalobci argumentovali tím, že neměli ve vlasti k ochraně státu fakticky přístup, neboť se neúspěšně obrátili jak na policii, tak na prokuraturu. Soud však dospěl k závěru, že tato jejich argumentace neobstojí, neboť jednak je věrohodnost jejich tvrzení snížena pro značné rozpory, jednak neposkytují dostatečný podklad pro závěr o nemožnosti využití ochrany státu. Soud zkonstatoval neochotu žalobců řešit své potíže standardní cestou přímo ve vlasti, neboť namísto toho dali přednost vycestování do České republiky. Soud proto uzavřel, že žalobci nedoložili a zároveň ze shromážděných podkladů o zemi původu nevyplývá, že by se svými obtížemi žalobci nemohli obrátit na státní orgány, resp. že by je tamní orgány nebyly schopny nebo ochotny ochránit. Kasační stížnost žalobců proti předmětnému rozsudku zdejšího soudu byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2016, č. j. 3 Azs 189/2015-22, s tím, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny jejich vznesené námitky.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

32. Vzhledem k tomu, že žalobní body nejsou důvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyly v řízení úspěšné, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. dubna 2020

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně